

VENDÉGLŐSÖK LAPJA

(PINCZÉREK LAPJA.)

A hazai szállodások, vendéglősök, kávéosok, pinczerek és kávéházi segédek érdekeit felkaroló szakközlöny.

A „Budapesti szállodások-, vendéglősök- és korcsmárosok ipartársulata”-nak, a „Budapesti pinczér-egylet”, a „Fővárosi pinczér-kör”, az „Első magyar országos pinczemesterek és pinczemunkások egylete”, a „Budapesti kávéházisegéd-egylet”, a Szathmár-németi „Pinczér-egylet”, a székesfehérvári „Pinczeregylet”, a szombathelyi „Pinczér-betegsegélyző egylet” s a „Kolozsvári pinczeregylet”-nek

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

<p>— Megjelenik havonként kétszer — minden hó 1-én és 15-én. Előfizetési ár: Egész évre 4 frt. — Háromnegyed évre 3 frt., Félévre 2 frt. — Evnegyedre 1 frt. Egy szám ára 15 kr.</p>	<p>Leptulajdonos és felelős szerkesztő: IHÁSZ GYÖRGY. L. a k i k: VII. Klauzál-utca 2. szám.</p>	<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: A kiállítás időtartama alatt a „szállodások, vendéglősök és korcsmárosok-ipartársulata” kiállítási mintaszállodában (városliget). Kéziratok és előfizetések ide intézendők. Előfizetheti még: Kutschera Mihály urnál, Aranykéz-utca 6. és Fromm Antal urnál, Dobány-utca 30. szám.</p>
--	---	--

Előfizetési felhívás!

„Vendéglősök Lapja”

második évfolyamának, harmadik évfolyomára.

Előfizetési díj: Julius-hótól december-hóig: 2 frt.

Az előfizetési pénzek valamint a lap szellemi részét illető minden közlemények a „Vendéglősök Lapja” szerkesztőségéhez (Városliget, kiállítási mintaszálloda) küldendők.

A kiadóhivatal.

Parragh Gábor meghalt.

Parragh Gábor jeles borász, lapunk munkatársa, az országos mintapincze felügyelője, a vitéz 48—49-iki törzs honvéd tiszt f. év június 24-ikén éjfél után egy órakor agyhűdés következtében meghalt. A régi idők egyik legnépszerűbb alakja dőlt ki vele az élők sorából. Az ötvenes és hatvanas évek hazafias törekvéseinek számos emlékezete fűződik az ő nevéhez. A híres Parragh csárda annak idején gyűllhelye volt több hírneves férfinak, s a csárda Csígya-nevű helyisége a nemzeti fejlődés és haladás történetében jelentőséggel bír. Valamikor Kisfaludy Károly e házban lakott és ott fektült beteg. A negyvenes években Vörösmarty, Garay, Vahot Sándor, Megyeri, Egressy Gábor, id. Lendvai és Lisznyay Kálmán ott vetették meg alapját a „nemzeti körök”-nek. Parragh nem afféle közönséges vendéglős, hanem a könyvek s az irodalom iránt érdeklődő művelt férfi volt. Iskoláit a pápai ref. főiskolában végezte, s tizen-négy évi iskolai pályáján mindig kitüntette magát jeles tehetségei által. A pápai magyar képzőtársulatnak egyik alapító-

tagja volt, s ő szerzett Petőfinek nevelését, mikor ez a katonai pályáról lelépett. Tanárai az iskolai énekkar nagyjává s a negyedik nyelvésziskola rendes tanárává nevezték ki. Később királyi táblai jegyző s belügyminiszteri hivatalnok volt. A szabadságharc alatt husár volt, vitézül viselte magát. Ő volt az első honvéd, ki az osztrákoknak Budapestről való kivonulása után a fővárosba belovagolt. Az ötvenes és hatvanas években, mikor már megvolt az ő híres boresarnoka, melyről 1860-ban Lisznyay Kálmán *Parragh-csárda* című szellemes dithyrambját írta, lelkesedéssel buzgólkodott a nemzeti ügyek érdekében, s a magyar dalcsarnokoknak valóságos fenntartója volt. A Komló-kert szép napjai az ő visszavonulásával tűntek le végkép. Kiváló érdemei vannak a magyar borászati ügy fejlesztése körül, s különösen a balatonvidéki borok népszerűsítésén buzgólkodott. A magyar borok ismertetése céljából igen alapos és gyakorlatilag is előnyösen használható munkát írt. Borairal először a londoni világkiállításon keltett nagyobb feltűnést. Vendéglője mindig nagy látogatásnak örvendett, s vendégei sohasem tekintették benne az egyszerű vendéglőst, hanem szerették, mint művelt embert és lelkes hazafit. Egyidőben virágzó borizlet volt Berlinben. Néhány hóval ezelőtt az országos mintapincze főfelügyelője lett s e hivatalában ritka lelkiismeretességgel végezte feladatát. Pár hónappal ezelőtt ép a mintapinczében szélhűdés érte, s a kórházba szállították. Akkor holtihrért is terjesztették, de némiképen felépült. Egészségét azonban nem nyerte többé vissza. Ujabb szélhűdés érte, mely végkép kiotlotta munkás életét 63 éves korában. Legyen könnyű felette az anya föld, melyért annyit küzdött és szenvedett!

A magyar iskola egyesület elnökségétől.

Gerlőczy Károly polgármester, mint az iskola-egyesület elnöke, Gundel János, urhoz vendéglos ipartársulatunk elnökéhez a következő átiratot intézte: „Nem lehet szívünkben az örömdenünk azon hazafias törekvéseknek, miket a magyar nyelv terjesztése terén a vendéglősök egyesülete az utóbbi időben kifejtett. Bizonyára a nemzet elismerése kíséri e tekintetben igyekezetüket s a magyar iskola-egyesület csak kötelességét teljesíti, midőn egyesületünk nevében köszönetemet fejezem ki e hon minden igaz fiának méltányolására érdemes fáradozásáikért. De épen e nemes buzgalomuk bátorít fel arra, hogy becses figyelmüket felhívjam azon körülményre, melyre egyesületünk közege által figyelmeztette letünk, s mely szerint számos vendéglőben, korcsmában, kávéházban az ételekről s italokról egyetlen magyarjából jegyzék sem található, s hogy nemcsak a kiszolgáló, hanem a fizető pinczerek között is nagyon sok van, ki a magyar nyelvet épenséggel nem beszéli, vagy ha beszéli is, azt nem ugyan szándékosan, hanem inkább megszokottságánál fogva, nem használja. Ez mindenesetre sokaknál megütöztetett keltő körülmény. — Meg vagyok győződve, s azon kedves reményvel vagyok telve, hogy a t. cz. Uraságod elnökelete alatt oly jótékonyan működő egyesület, ugy a magyar nyelv terjedése, mint a kiállításra érkező s csak magyarul beszélő nagy közönség érdekében megtalálandja s fel is használandja a körülmények s viszonyok által nyújtott minden lehető eszközt, mikkel e bajokon segíthet. — Nem a chauvinizmus szelleme vezet bennünket, sőt igen kívánatosnak és szükségesnek tartjuk, hogy a pinczerek minél több nyelvet beszéljenek s így a különböző nemzetiségű vendégekkel érint-

kezhessenek. de éppen azért méltányosnak s jogosnak tartjuk azon követelményt is, hogy a fõlsozolgálo pinczerek magyarul is tudjanak, s hogy a magyar nyelv megilletõ jogába iktatassék minden tãren. Szabad legyen egyuttal arra is kãrnünk hazafias egyesületüket, méltóztatssék arra törekedni, hogy a felszolgálo pinczerek mindenkõt elõször magyarul szólítsanak meg s csak akkor használjanak más nyelvet, ha a vendég a magyart nem erti

Gerlóczy Károly, elnök.

Der Pavillon der Budapestier Hoteliers und Gastwirthe.

Der Mensch ist, was er ißt, behaupten die Physiologen und das Zeitwort „essen“ hat etwas angenehmes Verwandtes mit dem Zeitwort „lieben“, weshalb sich denn der Volksgeist auch dahin ausdrückt: „Ich habe sie zum freffen gern“ (eszem a szívet). Die wichtige Lebensphilosophie erkennt die Grenzen der persönlichen Habgier darin, daß man fressen ja doch nicht mehr als satt essen könne, denn sonst verdirbt man sich den Magen. Ja, gerade wenn es am besten schmeckt, soll man innehalten, sagt die weise Lehre, denn nur, so lange man nicht möchte, hat man Freude und Streben und das Sattwerden hat gar häufig das Sattbekommen zur Folge. Die Ambition aber verzehlet man mit dem Seewasser, je mehr man davon trinkt, desto größer wird der Durst.

Der Mensch bekommt leider nicht, wie der Krebs, alle Jahre einen frischen Magen und so beißt es den einzigen, den man hat, liebevoll pflegen und schonen. Dann kann man nicht nur Cigaretten, sondern auch Bankette mitmachen, was umso wichtiger ist, als gar manche Frauen, die am grünen Tische eine heisse Wendung nehmen am weissen Tische die zur unerwãndigen Lösung nöthige Stimmung vorfinden.

Das Leben ist eine Reise von der Wiege nach dem Grabe und darum gehen gar viele Leute gar nicht aus dem Gasthause heraus. Neutagare werden an die Gasthäuser ganz andere Anforderungen gestellt, als in früherer Zeit, wo sich jeder Reisende entweder an die traditionelle oder an die vertragsmäßig geregelte Gastfreundschaft eines Freundes oder eines Klosters wenden (das Geschenk kommt bekanntlich am theuersten), oder in einer Herberge Aufnahme finden und dabei sich mit Allem und Jedem ruhig bescheiden mußte. Neutagare wird aber auch ungeheuer viel a-reist und der Fortschritt der Kultur stellt immer höhere Ansprüche. Und doch gilt in den Augen vieler der Wirth noch immer für einen Mann dessen Berufsthatigkeit weder besondere Kenntnisse, noch besondere geistige Anstrengung bedingt und dessen Hauptaufgabe darin besteht, gegen Bezahlung die Launen jedes Einzelnen zu befriedigen. Aber gerade in der Wirthsberufe ist eine höhere Auffassung nicht nur möglich, sondern auch höchst wirthschaftswert. Diese kann aber nur durch einflüchtvolle Erkenntniß jenseits des Publikums und fruchtige Kenntnisse, ausdauernde Arbeit und möglichst geduzene Geistes- und Gemüthsbildung seitens der Wirths erreicht werden; damit gewinnt dann auch der Wirth die Richtige Stellung in der Gesellschaft, die Verechtigung des Erfolges und die gebührende Achtung.

Es gibt fast keinen zwilfstrigen Menschen, der nicht jährlich irgend eine Reise machen würde und somit ist die Ausstellung muszergiltiger Hotel- und Gasthofs-Einrichtungsgegenstände im sogenannten Musterhotel eine gewiß sehr dankenswerthe Unternehmung seitens der Genossenschaft der Budapestier Hoteliers und Gastwirthe und

ihres verdienstvollen Präsidenten Johann Gundel, daß sie sich so namhafte Opfer und Kosten aufgelegt haben, um diese schöne Kollektiv-Ausstellung zu Stande zu bringen. Wohl nicht als Vorbild, aber immerhin als beachtende Initiative schwebte ihnen die Züricher Ausstellung vor Augen, welche in zwölf vertheilten Zimmern das großartig ausgebildete Hotelwesen der Schweiz in wirthlich gemüthlicher Weise veranschaulicht.

Das für das große Publikum so wichtige Hotelwesen hat eben manche Eigenarten, die es von jeder Privatwirthschaft scharf unterscheiden. Die Verschiedenartigkeit der Reisenden nach Stand, Beruf, Bildungsgrad, Gesundheitszustand und Geldmitteln bedingen fast für jeden einzelnen Gast eine andere Behandlungsweise und doch soll die Zeitung einheitlich und pünktlich wie ein Uhrwerk, die Einrichtung eine allgemein entsprechende und die Bedienung vorreff sein. Dazu kommt speziell in Ungarn die ungenügende Regelung des Fremdenverkehrs und der Haftpflicht, auch haben sich die vor dem neuen Gewerbegeetze erwarteten Segnungen in der Praxis noch nicht fãhbar gemacht, dagegen läßt die allgemeine Skandalität des Schankregals eine erzieherische Lösung, weis der liebe Gott wie lange noch auf sich warten, dann will sich das pleno titulo Publikum zu feiner table d'hote, ja nicht einmal zu den bewãhrten plats du jour bequemen, sondern jeder Gast will etwas Anderes an einem besonderen Tisch und während die häufig überführte Konkurrenz die Geschäftsführung in letzter Analyse für das Publikum nur theurer macht, sind die Gãlle bei uns weitaus nicht, wie im Auslande, zur festgelegten Zeit pünktlich zum Mahle im Gasthause.

Den Pavillon der Budapestier Hoteliers und Gastwirthe hat der Architekt Professor Ezerius Broghamner in deutscher Renaissance entworfen und auch die innere Einrichtung sorgfãltig durchdacht. Ueber dem aus täuschend nachgeahmten Quadersteinen hervorspringenden, von schönen forpntbilden Säulen (mit unterbundenem Schaft) gezierten Porticus erhebt sich ein hübscher Balkon und darüber treten die vbanantisch mit schuppigen Löwenköpfen geschmückten Pãster hervor, während die Wãnde mit reizendem grau in Braun und Roth gehaltenen Sgraffito, allegorischen Kindern und Palmetten bedeckt sind. Das Gebäude krõnt in der Mitte ein Mansarten-Ansatz und an den Gãtten sind kleine Phantastie-Thürmchen angebracht.

Nun treten wir in das Gebäude ein, welches 300 Quadrat-Meter Flächenraum inne hat. Im Vestibül sehen wir eine mit der Wãste des Kronprinzins und mit Bronztafletten geschmackvoll decorirte Treitreppie und darauf eine Doppelte Stiege, welche insgesamt bloß 18 Quadrat-Meter in Anspruch nimmt. Rechts und links sind Bureau mit Telegraph, Telefon, Lahtam, und Feuer-signal muszergiltig eingerichtet und können wir zugleich in die von der Druckerei Birholz und Buda angestellten, zur Buchhaltung dienenden Bücher Einsicht nehmen.

Beginnen wir unseren Rundgang im Barreter. Wir gelangen an den schönen Vorbãumen des Kunstgãrtners Dengler vorüber zuerst in die von Franz Kommer, Restaurateur im „Blumenstõck“, im siebenbürgisch sãchsischen Stile eingerichtete Weinstube, wo manch launisches Plãtchen zu sinigen Strahlen winkt, während der Schantlich zugleich die Wein-Ausstellung birgt. Die schönen Mõbel (vom Tischler Biro und Anstreicher Drobnißsch), besonders die Kãstlehen, sowie die Reden sind mit zartem Blau und Roth gemalt und tragen Namen und bunte Geaturas, an den Freisen preisen Persönliche Berse mit französisch-privilegium Berse die philosophische Verechtigung des Weintrinkens und an dem Weisfalken (mestgerenda) steht die Legende: „Legyen isja a menyecske, de a bor legyen vénecske.“ (Zugie sie die Frau, und der Wein

alt). Heldenmüthige Schlachtenführer schmücken die Wãnde und der würdige Kãbel-Dien gibt der Stube ein Gevãrge wohlher Behãbigkeit. Kein Zweifel, unsere Bauernstuben lassen sich sehr dankbar als Weinstuben verwenden, und es steht unermehrer zu hoffen, daß die im Hausindustrie-Pavillon aufgeschichteten Schãge nationaler Ornamente unserer Kunstschreier fortan zu mancher ästhetisch selbstständigen Leistung Anlaß geben werden.

Wir kommen nun in die Ausstellung der seit 40 Jahren bestehenden Champagne-Fabrik S d l l e und S o h n, welche überdies aus Flaschen ein Schankzelt unter den Bãumen errichtet hat, wo das vom Vater Kellermeister Bãrganon im Jahre 1670 erfundene Perlende Rth: Jocke-Klub, Enfer et fils, Prince Wales, und Cristal rose atasweise verabreicht wird. Aufz zu sehen wir einen praktischen Giskasten von Hermann Szahs mit einem Giskabschlitten, auf welchen man das Bierglas stellt, dann dasselbe mit einer Kurbel durch einen Bod hindurch hinaufzieht, worauf sich der Bod von selbst als Unterlage des Fãhes zurecht legt. Die Monstruppen sind zierlich und praktisch, ebenso der Weinstubentuhl.

Gen großen, nicht feuerfest ausgemauerten, sondern bloß mit Bleiplatten verklebten Kõchber für 150 Personen hat Ludwig N e e r a ange stellt; derselbe hat einen sãreichen Speise-braten, welcher durch ein von Sigenzeitlich getriebenes Uhrwerk in rotirender Bewegung erhalten wird, dann ein Kõstbrater à la minute, eine große Herdplatte, schöne Wasserwanne, Bratpfannen mit Rõchbuns. Aus der Kupfergeschubfrab des Ferdinands M a v e r sehen wir vier hübsche Küchengerãthe, Schwãnne und Kaffee-rollen, Suppentõpfe, Cõne- und Pudding-Modell. Eine sehr reichhaltige Kollektion haben weitere Molnar und Székely zusammengestellt: Küchengerãthe aus Nickel (von J u r e r Zwickau), dann aus schon polirtem Kupfer mit Tombak-araffen, Bratpfannen, Fleischhackmaschinen, Milch-secher, Bohnenseuder, Grodpãstchaler, Messer-purger, Mehlspeise-Schneidemaschinen und alle erdenklichen sonstigen Küchenapparate, einen hübschen Herd zum Abperren und Belieben, einen neuartig konstruirten Giskasten, einen Fleischmõser aus Marmor, diverse Giskeste und einen Kõrb, mit welchem (und mit noch hübscheren, welche die renommirte Firma im Wege der Hausindustrie erzeugen lassen könnte) unsere Hausfrauen in rotirender Wozenteileite vom Platze Bekualien holen. Der Produktionsbandler Schlabig aus Zegedin liefert dazu nebenzu Piprifa und Tarbonya.

Im beliblichen Mitteltrakte, auf welchen sich die Meszmann-Bõen galerieartartig õffnen, erhebt sich der von Friedrich W r a e g, Restaurateur im Kaisererde eingerichtete schmale Mustertisch, für 12 Personen gedeckt, mit Porzellan von Theodor S t r t l und Glas von S c h e r t h e r und Kessen auf blendend weisem Damaststichzeug aus der Zipis. Nudernum befindet sich auf stolgere õten Kãsten Bier, wie im linken Barreter die Ausstellung der bedeutendsten Budapestier Hoteliers und Wirths mit Musterkollektionen ihrer unverfãhligen, sorgenbrechenden Weine, welche in der Weinstokhalle uebanan sofort auf ihren Gehalt von Weibernum abjurirt werden können. Das war ja der Hauptgrund, warum der Pavillon mit so großen Opfern errichtet wurde, weil eben die Budapestier Wirths vor der Öffentlichkeit Zeugniß davon ablegen wollten, daß sie ihren gebrãrten Gãssen nur gute und gesunde Tropfen vorlegen und jedweden schõnden Zuckin abhold sind. Im Hintergrunde freudest Holle, Pfirsich, Fleischum und Komp. muszrende Getrãnke um best imitirte Sauerwãser und vorn befindet sich ein Buffet des Restaurateurs F. S c h e r e n o r f e r, welcher aus der von der Gasgesellschaft in großartiger Weise eingerichteten Gãstliche selbst ver-

wöhnte Jünger Brillat-Savarin's¹⁾ rath befriedigt. Die Gaselgeschicht, welche in ihrem besondern Pavillon glänzende Broten ihrer Vieltheiligkeit und speziell ihre Dienstbarkeit für alle Interessen der Zutreffe befand, hat mit dieser schönen Gaststube sich ein Zeugnis der Meise für die höchst gepriesenen Anforderungen geholt. Dafür hat sie im ganzen Gebäude die Beleuchtung den allerbesten Glühlämpchen der Aktiengesellschaft Ganz und Kemp. alant überlassen.

Im Mezzanum finden wir in den einzelnen Zimmern sehr interessante Arrhörungen. So hat Theodor Härtel eine Kollektion aller von ihm an die einzelnen Hotels geleisteten und ihm Gebrauche lebenden Services ausgestellt, was zu hübschen Verleihen veranlaßt. J. Schreiber und Neffen haben eine reiche Sammlung von Glasgegenständen zu allen erdenklichen Gebrauchen zusammengestellt und die Firma Guttner und Kautsch, hat tausendkünstlerlich die wunderbarsten Füllender für zeit- und kostenparende Stüden- und Kellermanipulation aufgestellt: Wäschetrocker, Kapselmachinen, Gekästern, Stoppelmachinen, Katernen, Pumpen, Piven, Bügelgefäß und besonders schöne Binder-Gruppen aller Art. Gebrüder Thonet erbringen den in die Augen springenden Nachweis, daß die Möbel aus gebeugtem Holze in Folge ihrer leichten Transportabilität und bequemen Reinhaltung sich recht eigentlich für das Hotelwesen eignen. Der Metall- und Eisenwaren-Fabrikant Ludwig Hill stellt musterartige Badeeinrichtungen, Wäschstube und Klosets in mannichfachen Variationen her, während Stefan Harányi als Mene tekel darstellt, daß die heimische Produktion der Bekleidungs-Gegenstände das Leben noch lange nicht sauer macht.

Im ersten Stock überreicht uns der von Friedrich Glück, Hotelier der „Bannonia“ in einfacher Renaissance eingerichtete sumvathische Salon, welcher in einem Nu zu einem Schlaf- und Badezimmer umgewandelt werden kann. Der Vater-Schlafwand, der Badefasten (keine Ergänzung des Herrn Glück), und die übrigen schönen Möbel aus Hainholz von Paul Gergely, der Universalität, die Spiegel von H. Warksteiner, die Glasmalereien von Roth, die Draperien von Garai, die Tapeten von Siebinger, die barocken Gobelins und orientalischen Teppiche, der papierne Plafond, dessen Fries aus Stoff-Bordüre und aus schön gezeichneten, mit Akantuslaub versehenen, gepressten Holz leisten besteht: ohne Wiederrede, dieses originale Buen retiro ist ein gelunzener, festlicher Gemahl.

Die beiden ausstehenden Intérieurs hat Ernst Kammeler Hotelier von „Jägerhorn“ zur Ausstellung gebracht und haben dieselben entzückenden Anblick. Der Salon ist im reizenden Barockstil Ludwig des Bierzehnten gehalten, ein schwerer Smyrnatapisch schwillt unter den Füßen und breite Spitzenvorhänge geben dem Raum eine vornehme Fräulichkeit, eine boudoir-mäßige Eleganz. Das allerliebste „Pflanzhofwerk“ ist wie geschaffen für ein zärtliches tête-à-tête, während die übrige Gesellschaft und um den von Santo Bezano reich ausgeführten Kamin auf reichhaltigen farbigen Seidenantelns nach Mollière's klassischem Muster meditieren mag. Die Wände sind mit zarter Sellerie bedeckt, die Panneaus mit kostbaren Stoffen überzogen, die Decoration und der exquisite Arm essel von Sikera und das Meublement von Paul Gergely meisterhaft ausgeführt.

Eine jetzt in Mode kommende „Separation“ führt in das Arbeitszimmer mit schönem Bücher-Schrank und Schreibisch, dessen miedliche Bronz-

garnitur, sowie die herrliche Jardinière im Salon von der Aktiengesellschaft Teslory herkommt.

Ganz besondere Aufmerksamkeit verdient schließlich das in strengem englisch-gothischem Style gebaltene Schlafzimmer, dessen Möbel aus amerikanischen Kiefernholz mit Eichefurnir, gleichfalls von Paul Gergely verfertigt sind. Hier reißt sich ein vollkommen technische Ausführung die kunstvolle Anwendung indischer Motive überall an den Möbeln und an dem Plafond, welchen hier, wie im Salon der Künstler Scholz gemalt hat. Der originale Kiefernzimmer mit einem Wasserfall von Löwinger ist zum Sperren so daß dieselbe bald allgemeinen Eingang finden dürfte, gerade so wie der dreitheilige Kleider- und Wäscheschrank mit einer diskreten Nebenabtheilung. Das üppige Baldachinbett, der Toiletteplatz, der Divan und die Gebühler, die anghemelten Tapeten, welche gotische Krabben darstellen, die schöne Zvier Damastwäsche sind von einer Wohlthat, die Wandern zu dem Ausruhe bewegen möchte: Hier ist es gut zu bleiben, hier wollen wir ruhen.

So leben wir denn in diesem Pavillon das Streben der Budapester Hoteliers und Gastwirthe in ausereisener Weise illustriert und gewinnen die Ueberzeugung, daß der Wirthsberuf keine so leichte Sache ist. Der Gourmet hat zumal bei uns zu Lande eine feine Zunge und ohne dieselbe gerade im Stui zu tragen, wie während der Römer Pithullus²⁾, hat er nachgewiesenermaßen empfindliche Empfindlichkeit für Sumpfen³⁾ und Abationen.⁴⁾ Man wolle Gedächtnis wiederfahren zu lassen dem das europäische Gleichgewicht garantirenden Aussprüche eines französischen Diplomaten: „Quand j'ai bien diné, je trouve tout ordonné.“

Dr. Karl Gerich.

A napi sajtó élenken foglalkozott az utóbbi időben felmerült s bennünket is közelről érdeklő azon ferde eljárásról, melyet néhány fővárosi vendéglős illetve kávéos tett a kiállítási záróra megrövidítése iránt. Nem szólottunk eddig az ügyhez, de azért figyelemmel kísértük az egész ügymenetet, most sem azért foglalkozunk e tárgyval, mintha szavainkkal ellensúlyozni óhajtánánk e mozgalmat, különösen most, midőn az orsz. kiállítási bizottságnak beadványuk felett hozott határozata, illetve napirendre terése eléggé hibonyítottá e mozgalom tekintetben vehetlenségét. A mi bennünket az ügy hozzászólására késztet, azon körülményben rejlik, miszerint vendéglős ipartársulatunk jó hírnevet s kiállításunk iránt tanusított hazafias feladatát nem engedhetjük e mozgalom által behomályosíttatni. — A napi sajtó folyton a „vendéglősök és a kiállítás“ ezimén foglalkozott e tárgyval, nem véve tekintetbe, hogy vendéglős ipartársulatunk tagjai közül vajmi kevesen vettek részt e mozgalomban, sőt e mozgalom érdekeben megtartott értekezletnek jobbadán csak azon kávéosok voltak képviselve, kiknek kiállításunk éjjeli 11 óráig terjedő záróidejétől vajmi keveset kell félnök.

¹⁾ Athenes erwähnt in seinen Schriften unter dem Reichthümer und Reiches atich Pithyllus der seine Zunge mit einer feiner Blase umwickelte, ferner beim Essen auf den Fingern, da er alles sehr heiß zu essen pflegte, nach dem Essen aber die Zunge mit einem Fisch abspülte.

²⁾ Sumpfen (arisch) sind durch Sviel, Gehang und ernde ober überhäufte Gesträube belebte Trümpelgäse, auch der Titel zweier Dialoge von Platon und Xenophon.

³⁾ Abationen (Lat.) Das Trankverder der alten Römer bestand im Ausgießen einiger Tropfen von einer Klüffigkeit (besonders Wein) um damit der Gotttheit Anbitt zu wienen. — Die Bröden hatten dieselben ihren Sitten und pflegten namentlich beim Uebergang vom Gastmahl zum Trümpelgäse ein Trankverder (Sponde) darzubringen. (L. 2. 10. Band.) (Die Her.)

Sajnos, hogy nem vették tekintetbe a beállt munkaszünetet pedig ép ebben keresendő azon baj, melyet néhányan talán több üzletársaik rovására, kiállításunk záróidejének túltulajdonitának. A külföldi sörrel való fenyegetőzés is nagyon gyanús dolog volt, mert vendéglős ipartársulatunk tagjában van annyi hazafiúi érzület, hogy sem kenyéririgységből, sem boszúvágyból ilyen eszközökhöz nem fordulnak.

A tisztességgel sem tartjuk megegyezőnek azt, hogy e mozgalom elén álló urak intézkedéseiket a „szállodások, vendéglősök és kávéosok“ nevében tették, holott egyetlen egy szállodás sem vett részt e mozgalomban. A vendéglősök közül is, mint már említettük vajmi kevesen.

A mozgalom felől keringő hírekből eddig teljesen nem tánt ki, hogy ezen valóban jogosulatlan kivánnakkal vendéglős ipartársulatunk szolidaritásban van-e. Ezért tartjuk szükségesnek megjegyezni, hogy vendéglős ipartársulatunk nemhogy semmi tekintetben sem helyeselte e meggondolatlan intézkedést, hanem ezzel teljesen compromittálva volt.

Hász György.

Genossenschafts-Angelegenheit.

Sonntag den 30. Mai fand unter dem Präsidium des Vorstandes unserer Genossenschaft Herr J. Gundl eine Ausschußsitzung, bei welcher Gelegenbeit Vorsitzender folgende Mittheilung machte; Gehehrer Ausschuß! Ich erachte es für meine Pflicht die heutige Sitzung einzuberufen um Ihnen, wie bekannt die Mittheilung zu machen, daß in der ersten Hälfte des Mai eine Versammlung von Gastwirthen stattfand, zu welchen auch ich eingeladen war; — die Ursache der Versammlung war der allgemeine schlechte Geschäftsgang und hauptsächlich die Schädigung der Gastwirthe dadurch, daß die Landes-Ausstellung bis spät in die Nacht dem Publikum geöffnet bleibt, und das von 6 Uhr Abend Eintrittsarten zu ermäßigten Preisen ausgegeben werden.

Nach längere Berathung wurde der Beschluß gefaßt, bis Ende Mai abzuwarten; wenn sich bis dahin die Verhältnisse nicht gebessert, Maßregeln zu ergreifen, um diese unsere Stadtgeschäfte schädigende Verordnungen abzuändern.

Dienstag nach Pfingsten wurde ich von 2 Herren aufge sucht, welche mir mittheilten, daß die Verhältnisse sich in keiner Weise gebessert haben und es an der Zeit wäre, die geeigneten Schritte zu thun. Ich theilte denselben mit, daß ich bereits alle möglichen Schritte gethan und die feste Ueberzeugung gewonnen habe, daß wir nichts erreichen werden, da die Landes-Ausstellungs-Commission sowohl die Regierung als auch das ganze Land hinter sich hat, indem sie von den getroffenen Verfügungen keinen Fingerbreit nachgeben werden; und daß wir durch derartige Agitationen unserem Gewerbe eher schaden als nützen würden, und man es als Feindseligkeit gegen die Ausstellung selbst auffassen würde.

Einer der beiden Herren erwiederte hierauf in Ausdrücken, welche hier nicht am Plage sind zu wiederholen, mich jedoch veranlassen zu erklären, daß ich auf solche Weise mich an der ganzen Sache nicht betheiligen könne, jedoch bin bereit, die Herren zu Herrn Staatssekretär Mateleskowitz zu führen, damit sie sich persönlich überzeugen können, daß alle Bemühungen fruchtlos sein werden, welche Ueberzeugung wir auch nach einer über eine halbe Stunde dauernden Audienz gewonnen.

Nachdem die beiden Herren, welche nebenbei gesagt, auch nicht Mitglieder der Genossenschaft sind, den Beschluß faßten, sofort eine große Versammlung

sammlung einzuberufen, bedeutete ich Ihnen, daß diese Verammlung im Namen der Genossenschaft nicht stattfinden könne, indem ich dies früher dem Ausschusse unterbreiten mußte.

Dies die Ursache, weshalb ich mich veranlaßt fühlte, die heutige Sitzung einzuberufen und erlaube mir die Frage zu stellen; ob Sie, geehrter Ausschuss mein diesbezügliches Vorgehen für korrekt finden und ferner: ob Sie glauben, daß wir uns an dieser Betsen erbenen Verammlung betheiligen sollen? Bevor Sie jedoch darüber schlüssig werden, möchte ich Ihnen meine individuelle Ansicht über diese Angelegenheiten mittheilen:

Es ist entschieden ein großes Unrecht, daß das Ausstellungsterrain bis spät in die Nacht geöffnet bleibt; denn die Ausstellung selbst ist kein Vergnügungspfad, sondern ein von jeder Seite mit der größten Aufopferung, ein Geld und Zeit hervorgerufener Wettstreit unserer vaterländischen Industrie andern Kulturstaaten gegenüber und eher ein Akt des ersten Nachdenkens als der Vergnügungen zu nennen. Die Ausstellung selbst würde an ihrem Glanze keine Einbuße erleiden, wenn sie am Abend geöfnet würde, denn dieselbe ist zwar, wie man mir gesagt hat, nicht für die Wirthe von Budapest gemacht worden; aber meines Erachtens nach am allerwenigsten für die größtentheils fremden Wirthe am Ausstellungsterrain. Zugegeben aber auch, daß sie nicht wegen uns gemacht wurde, Weber von uns mußte aber seine Vorbereitungen treffen um unser Gewerbe den Fremden gegenüber in günstigen Lichte erscheinen zu lassen; unser Personale trat schon Monate vorher mit exorbitanten Forderungen auf, unsere Vorbereitungen waren mit einem Wort, auf sehr starken Geschäftsgang gerichtet; hat man doch schon bei erhöhter Auswerfung unserer Einkommen- und Negalsteuern in vorigen Jahre darauf hingewiesen und uns damit getroßt, daß während der Ausstellung alle Geschäfte floriren werden; doch gefehen wir es offen: wir haben uns Alle getäuscht! denn nicht nur nicht stärker, sondern schwächer ist der allgemeine Geschäftsgang geworden — wir stehen vor einem Mißßiß; noch bei jeder Ausstellung gingen die Geschäfte in der betreffenden Stadt besser als sonst, während bei uns das Entgegengesetzte der Fall ist.

Nun seien wir aber auch gerecht, wenn wir bedenken, daß die größeren Geschäfte doch weniger Verluste an Einnahmen haben, als die kleineren besonders die Vorstadgeschäfte, so müssen wir doch auch zugeben, daß das Publikum dieser Geschäfte gewiß nicht jeden Tag die Ausstellung besucht am allerwenigsten unter der Woche, selbst wenn der ein tritt frei wäre; denn diese sind größtentheils Gewerbstreibende und wie bekannt ist der allgemeine Geschäftsgang ein sehr schlechter; in der Provinz ist großer Geldmangel und Geschäftslage, bei uns in der Hauptstadt wird heuer wenig fast gar nichts gebaut, mithin hat der Professionist keinen Verdienst. Daran liegt meiner Ansicht nach die Hauptursache des schlechteren Geschäftsganges; denn wenn z. B. wir ich mich persönlich überzeugt habe, ein Handwerker der vor 2 Monaten noch mit 20—24 Gesellen arbeitete, heute deren 4—5 hat, liefert uns diese Thatfache den Beweis, daß wenn die Aufstellung nicht wäre, die Verhältnisse wahrscheinlich noch viel schlechter wären. — Daß ich wiederhole es, natürlicher Weise auch das lange offenbleiben des Ausstellungsterrains eine große Nothe spielt, ist eine Thatfache die Niemand wegleugnen kann, wenn wir uns nicht alle in unseren Erwartungen getäuscht hätten, so hätten wir vor einem Jahre schon energischen Protest eingelegt und möglicherweise es durchgeföhrt, die löbl. Ausstellungskommission zu überzeugen, daß die Ausstellung doch eigentlich ein Ort des ersten Denkens, nicht aber ein allgemeiner Vergnügungsort sein soll, und hätte die Ausstellung selbst durch das rechtzeitige Sperren des Terrains durchans keine Einbuße erlitten.

Nun aber, nachdem dieß alles vollzogene Thatfachen sind und wir obnebin, wie ich mich persönlich überzeugt habe, nichts ausrichten werden, contrair man uns nur Vorwürfe machen würde, daß wir in schlechte Patrioten sind und das Ausstellungswert, von welchem alle Welt entzündet ist, aus purem Eigennutz schmähigen wollen, glaube ich, daß wir nichts Besseres thun können als uns in das Unvermeidliche zu fügen.

Unser Gewerbe hat ja obnedies, ich behaupte es, aus voller Ueberzeugung, wenig — fast gar keine Freunde; — vielleicht wenn wir die nöthige Ausdauer besitzen, gelangt es uns doch, demselben die Achtung und das Ansehen zu verschaffen, welches demselben mit volstem Rechte gebührt! deshalb müssen wir Alles vermeiden, was unser diesbezügliches Streben allenfalls schmähigen könnte. wir haben bereits den Beweis geliefert, daß wir Alle für das glänzende Gelingen unserer Ausstellung sind, sowohl durch die großen materiellen Opfer als auch durch unser ganzes bisheriges Verhalten in jeder Hinsicht.

Eine Genugthuung haben wir wenigstens erhalten, nämlich das, daß man doch allmählig zur Einsicht gelangt, wie bereits im Auslande überall, daß die Hebung des Fremdenverkehrs einer Großstadt hauptsächlich auch von der Stufe abhängt, auf welcher das Hotel- und Gasthausewesen steht; indem wir bereits 3 Monate vor Eröffnung der Ausstellung durch den Präsidenten derselben, Herrn Staatssecretair Martkovich aufgefordert wurden, ob wir geneigt wären bis zum 15. April den Tarif unserer Hotelpreise für die Dauer der Ausstellung einzurichten, welchem Ansuchen wir mit der größten Bereitwilligkeit entgegen kamen und sofort die bindende Erklärung abgaben, daß wir die Zimmerpreise, in Berücksichtigung der erhöhten Anforderungen hauptsächlich auch des Dienstpersonales, nur um einen geringen Prozentsatz, die Speisetarife der Hotel- und Gasthäuser jedoch, wenn nicht eine bedeutende Steigerung der Einkaufspreise stattfindet, garnicht erhöhen werden. — Bereits in der 2ten Hälfte des März reichten wir den Zimmertarif der Hoteliers ein mit dem Bemerken, daß diese Preise als Maximum zu betrachten wären und wurden dieselben von Seite des Ausstellungspräsidenten Herrn v. Martkovich mit Befriedigung dankend zur Kenntniß genommen.

Ich ersuche Sie nunmehr über die Ihnen bereits vorgelegten Fragen zu berathen um schlüssig zu werden.

Nach eingehender Berathung wurde der einstimmige Beschluß ausgesprochen:

Daß das Vorgehen des Vorstandes in jeder Beziehung ein correctes war und nachdem zu dieser am 1. Juni stattfindenden Verammlung, welche nicht durch den Anschuß — mithin auch nicht durch die Genossenschaft einberufen wurde — zu welcher nicht nur Wirthe sondern auch Kaffeeder und Kaffeehändler u. A. eingeladen sind und nachdem von mehreren Seiten behauptet sei, weder sogar eine Demonstration beabsichtigt sei, weder das Präsidium noch der Anschuß sich an denselben betheiligen werden.

Felhvás!

A hazai bortermelésnek régen érzett és igen gyakran hangoztatott baja az, hogy okés szakszerű kezelési hiányában más a termézetől kevésbé megadott, de a szakszerű borkezelésben a tökély magas fokára emelkedett országokkal alig versenyezhetünk, sőt ugyancsak a mondott okból kizárólag sajátunknak hitt piacokon is mind nehezebben biztosíthatjuk boraink kelendőségét.

Természetes, hogy e tényről szemben bortermelő és borkereskedőkkel a náluk

alkalmazást kereső személyzet megválasztásánál egyre nagyobb súlyt helyeznek azoknak a szakszerű bor- és pinczekezelésben kimutatható és a kor követelményeinek megfelelő képzettségére; — miből viszont következik, hogy a borászat terén foglalkozóknak nem kevés alkalma kivánt szakismeretek elsajátítására, a létfontartás küzdelemre az említett igények folytán sokszorosan súlyosabban nehezül.

Ezen napról napra érezhetőbb hiányon segítően, alakult meg folyó évi február hó 1-én az „első magyar országos pinczemesterek és pinczemunkások egylete“, mely legfőbb feladatául tűzte ki, hogy a teli hónapokban rendezendő borászati tanfolyamok által és szakfektáknak a bor- és pinczekezelés körében végő felolvasások tartására való megnyerés által a bor- és pinczekezelés terén működőnek megszerezze az alkalmat a kor színvonalán álló szakképzettség elsajátítására.

Hogy azonban egyelőnk eme szép és fontos célját elérhesse, első és legfőbb szükséglet képez, hogy maguk az érdekeltek, mint a termelő, borkereskedők, pincze és csapós legények, — kikre nézve életkérdés, az egyletünk által kitűzött cél megvalósítása, pillanatig se kényszer a kibontott zászló alá sorakozni s az egylet tagjai sorába belépni. — Csakis így lehet munkálkodásunk sikeres teljes, csak is így emelkedhetik ki egyletünk egyelőre szük körben mozgó, mert a kezdet nehézségeivel küzdő működéséből az egész országra kiható tevékenységet kifejtő, életrehozó hatalmas egyletünk!

Híztat a remény, hogy az meg is lesz rövid idő alatt, mert az érdekeltek, saját jól felozott érdekében tömegesen fognak velünk egyesülni anynyival is inkább, mert egyletünk a már jelzett fő célján t. i. a szakképzetésen kívül, felüléll más hasonló egyletek összes jétékony céljait is, és ezáltal is számos elönyt biztosít tagjainak: u. m. közbene alkalmazást keresők elhelyezésénél, betegségekben pénzbeli segélyt nyujt és halálesetben tisztességes temetkezésről gondoskodik.

Tisztelettel felkérjük tehát uraságodat, miszerint alkalmazottait az egylete való felvételre illetve belépésre serkenteni sziveskednének. Kiváló tisztelettel az első magyar orsz. pinczemesterek és pinczemunkások egyletének választmányja nevében:

Karl Nándor, elnök.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Vendéglős ipartársulatunk tagjai hetenkénti társas összejveteleiket a nyár folyamán a kiállítási minta-szállótelepben tartják.

— Vendéglős ipartársulatunk kiállítási pavillonját az első ausztriai iparegyesület tagjai is nagy számban látogatták meg. Itt voltak a francia vasuti igazgatók közül is többen s öket G. und J. János tevékeny elnökünk fogadta s velük francia nyelven társalagott.

— Vendéglős ipartársulatunk Dr. H. Reich Károly min. oszt. tanácsos urhoz Gluck Frigyes, W. Rabetz Frigyes, Kommer Gluck St. dler Károly és Wirth Ferencz urakból álló küldöttséget menezsott, hogy a kiállítási pavilonunkra vonatkozó hírlapi közleményeért ipartársulatunk nevében köszönetet mondjanak. A küldöttség Gluck Frigyes szállódás ur lapunk jeles munkatársa vezette s ő nagyságához a következő beszédet tartotta: Nagyságos urhoz, mint iparunk egy előlélo és buzgó támogatójához jöttünk. hogy vendéglős ipartársulatunk nevében köszönetet mondjunk azon lelkés hírlapi közleményeért, melylyel kiállítási pavilonunkat oly nemes elismerésre méltatni kezdekedett. Mindnyáján át voltunk hatva a czikk átváltságánál. Isten éltesse nagyságodat hazánkban és kedves családjának ugyiszintén szerény — ury is kevésbé pártolt — iparunk jara és boldogítására, mi pedig igyekszünk, hogy hazatias törekedéseinkkel nagyságod szives pártfo-

gását továbbra is kérdemelhesük. Erre dr. Herich Károly ó nagysága következőleg felelt: Legnagyobb jutalomnak tekintem ezen reám nézve közösen nyilatkoztatni reményem, hogy még több ilyen is fogunk találkozni nem csak a kiállításán, de az ipari életben is. Glück Frigyes munkatársunk egyzersimán lapunk nevében is köszöntött ó nagyságának.

Kiállítási minta-szállodánkat legutóbb Gróf Széchényi Béla, gr. Károlyi István, Szűgyényi Marich László családjával, Ráth Károly főpolgármester családjával, Ghyecz Kálmán, Fabinyi Theofil, Homayr Dániel, Batizsfalvy Sámuel, Henzlmann Imre, Gündöcs Benedek, Körömendy Sándor ref. esperes stb. urak is meglátogatták, lapunk szerkesztőjének kalauzáusa mellett az egész berendészet megtekintették s mindannyian elismerőleg nyilatkoztak kiállításunk felől.

— **Dr Herich Károly** miniszteri oszt. tanácsos ur vendégfő ipartársulatunk kiállítási pavillonjáról egy igen mellátó közleményt írt a „Pester Lloyd” számára s e nagy-erdekű cikket lapunk részére is átengedte, mi lapunk más rovataiban egész terjedelmében örömmel közlünk.

— **Vendégfő üzletársaink** közül kiállítási minta-szállodánkat legutóbb Balázs Mihály szállodás Szekesfejérvárról, Ehma Pál vendégfő Fülekről, Rambovsky József szállodás Szentestől, Ferencsevits György szállodás Szegedről, Murányi Gusztáv szállodás Békés-Csabáról, Stróbl J. kávé Szegedről, Csitkovits Pál és Mattesz J. főpinczerek Sopronból, Heszmann Károly főpinczer Székesszegefejérvárról, Dautlich József Kolozsvárról, Farga Sándor Szombathelyről, Burger Károly a hecsi „Imperial” szálloda könyvívője is meglátogatták.

— **Parragh Gábor** jeles munkatársunk a hiruven borász és 48-49-iki honvéd törzstiszt temetője f. év június 26-ikán d. u. 4 órakor ment végbe bérkőcsi utai lakásáról. A gyászszertartást Szász Károly ref. püspök végezte, lelket rázó beszédében kiemelte az elhunyt érdemeit. A magyar pinczerek pedig babérkoszorút küldtek az elhunyt koporsójára, melyet lapunk szerkesztője nyújtott át. A gyászmenet a bodzafa utcán át a népszínház elé vonult, hol *Vasváry Kovács* József, ki egy honvéd menházi tag kíséretében a keresztet vitte — meglátó szavakkal vett búcsút régi bajtársától. Béke lengjen porai fölött!

— **Valasek János** vendégfő helyisége legutóbb fényes ünnepélyességgel volt színhelye. A kiállításunkra érkezett cseh vendégek ittálkalmával vendégteretében részesültek s ezt vizsonzdó Prágából nagy mennyiségű sódort és cseh nemzeti elelket küldtek neki megjelezés végett. Az étkek elfogyasztására derek vendégfőstünk összes törzsvendégeit egybehívta s a cseh-magyar barátságára szolgáló kedélyes együttlét csak a hajnali órákban ért végett.

— **Szabó Géza** a kiállítási Pohl-vendégfő derek főpinczerje f. év június hó 25-ikén érte el születésének 55-ik évfordulóját. Ez alkalomból Pohl ur összes személyzete koszorúval, üdvözlő-írárral s egy igen értékes emléktárggyal adta át tiszteletének és ragaszkodásának zálogát. A személyzet nevében Vészi Henrik tartott beszédet, Radics Vilmos miskolczi zenekara pedig rázendítte a Rakóczy-induló. Szabó Géza meghatottan köszönte meg személyzetének jóindulatát s buzdította őket a hazaszeretetre s nyelvtünk terjesztésére. Mi is szívólvól üdvözöljük derek pályatársunkat!

— **Stadler Károly** ur a magyar, állam vasutak személypályaudvari ettermének derek tulajdonosa nagy tevékenységet fejt ki kiállításunk körül is. Stadler Károly ur egyike

azon szakferiának, kik a külföldön a világ-városokban gyűjtötték szakismereteiket s mint jó hazafiak és művelt emberek tapasztalataikkal vendégfő iparunk irányadói lehetnek. Mint ígérgetet bírjuk, lapunkat is szerencsétlenül fogja szellemi közreműködésével.

— **A „Pannonia” szá'lada** ettermét *Höllrigel* és *Bucher* urak bérleték ki.

— **Muhr György** munkatársunk legközelebb veszi át a váci körúton és Arany János-utca sarkán levő *Zechmeister*-féle vendégfőhelyiséget. Üdvözöljük az új pályán.

— **A pinczerek** közül alakult műkedvelői zene társaságba legutóbb *Vohmann Károly* (czimbalom) ur is belépett.

— **Eljegyzés.** Magyarits Gusztáv ur a „Fiume” kávéház fizető pinczere f. év június hó 28-ikán váltott jegyet özv. Kiss Sándorné szül. Károly Lujza urhölgygel.

— **Kopp János** urat a „Kis pipa” vendégfő régi derek főpinczerje kellemes családi örömben részesült, kedves neje f. év június hó 23-ikán egy egészséges fiúgyermekkel ajándékozta meg.

— **Makón Sonkovits** János szállodás ur „Makói vendégfő ipartársulat” megalapításán fáradozik, örömmel üdvözöljük hazafias törekvéseit.

— **Ily Radits Béla** miskolczi derek nézenésztünk a „pinczer egylet” 50 éves emlékünnepélyére három igen sikerült csárdást készített. Ugyancsak *Balog Károly* fővárosi népenészt is készít egy „pinczer csárdást”.

— **Szegeden**, a „Hétválasztó fejedelem”-hez címzett szállodát *Csorvács Nándor* vette át s azt ujonan berendezte.

— **A József-városi** Gimpl-féle vendégfő *Pittner* Mihály a „Pannonia” szálloda szobapinczerje megvette.

— **Üjvidéken**, mint már említettük, vendégfő ipartársulat van alakulóban, *Rosmír József* ottani vendégfő ur az ipartársulat megalapítása körül igen sokat fáradozik.

— **Hymen.** *Muhr György* Gyula ur legutóbb a „Fehér-ló” szálloda főpinczerje a „pinczer-egylet” magyarosodásának is egyik előharcosa f. év június hó 21-ikén tá tá eljegyzést *Kokál* Emilia ur ölggyel *Zechmeister* József urnak vendégfő iparunk egyik kiváló tagjának hájos unokahúgával. Isten áldása legyen a kötendő frigyén!

— **Rambovsky** József szentesi szállodás ur a miskolczi vasuti állomás vendégfő helyiséget veszi át, Szabtesen levő szállodáját pedig örök áron szabadkézből eladni szándékozik.

— **Köszönetnyilvánítás.** *Szeifert* Antal ur Újvidékről a fővárosi „pinczer-kör” részére *Pettyfi* Sándor diszkiadás összes költeményeit és „Deák Ferenc emlékezete” című műveket adományozta, miért is fogadják a kör nevében e helyütt kifejezett hálás köszönetem nyilvánítását. Budapest, 1885. június 26. **Rajgh Jenő** titkár.

— **Nyilvános nyugtázás.** Boldogult *Parragh* Gábor koporsójára készített babérkoszorú költségeihez a következők adakoztak: *Ihász* György 1 frt 30 kr. *Mayforth* Sánd. 1 frt 30 kr. A pinczérkörben egy asztaltársaság 3 frt 40 kr. *Mo'nár* Sándor 1 frt. *Balank* Antal 50 kr. *Sarlay* Elek 50 kr. *Nagy* István 50 kr. *Makky* Ferencz 50 kr. *Bischof* Imre 50 kr. *Mayerhoff* 50 kr. *Petanovits* József 1 frt. *Szabó* Géza 1 frt. *Mayr* Lendár 1 frt. *Bányai* József 50 kr. *Vasváry* Kovács József 50 kr. *Scherübl* Károly 50 kr. *Schopper* Ferencz 1 frt. *Muhr* György 50 kr. *Valasek* János 50 kr. *Dukász* J. 50 kr. *Kopp* János 50 kr. *Szochátsky* Sándor 50 kr. *Rajgh* Jenő 50 kr. *Mihályi* Ferencz 50 kr. Összesen 19 frt. A

babérkoszorú nemzeti szalaggal volt díszítve a következők felírtall: „a magyar érzelmű pinczerek Parragh Gábornak”.

— **A „Szekesfejérvári pinczer-egylet”** f. év június hó 17-én tartotta rendes hávi választási ülését, jelen voltak: *Keher* ur Ferencz elnök, *Hegszman* Károly alelnök, *Szekesfő* Ignác ügyvéd, *Dr. Plán* ur Béla orvos, *Gánti* Lajos' pénztáros, *W. ock* István vendégfő, *Boh* o Lajos' A n d r e s z e k József felügyelő, tagok és *Steffe* Ferencz titkár. A mult előt je györgyfőnöknek hitelesítése után *Gánti* L. pénztáros előterjeszti hávi számadást, mely szerint befolyt a felvételi és hávi tagdíjakból 29 frt. Pártoló tagsági díjakból 20 frt. A mult hó végéről maradt pénztári készlet 33 frt 30 kr. Összesen 76 frt 50 kr. Ebből a takarékpénztárral kezelt 800 frthoz 50 frt csatolattot. Marad: 26 frt 50 kr. Kiadás: s szolga fizetés 2 hónapról 16 frt. Igy tehát az egylet összes vagyona teszen 860 frt 50 kr. Tettefel Ferencz titkár olvassa az „Aradi pinczer-egylet” társulatúlagáról szóló meghívót s inditványozza, hogy az egylet pénztárából e célra 5 frt utalványozassék — *Gánti* Lajos ellene van ez inditványnak, mert alapsza úly ellenesnek tartaná a választmány határozatát. A választmány mindazonáltal elfogadja *Steffel* inditványát (nagyon helyesen! Szerk.) s az aradi pinczer-egylet jótékonycélú mulatságára 5 frtot meg-szavaz oly feltétellel, hogy ha a körgyűlés el nem fogadná ezen intézkélest a választmányi tagok maguk fogják ez összeget visszatérteni. K. m. f. *Steffel* Ferencz titkár, *Keher* Ferencz elnök.

— **A győri pinczerek testülete** 15-ikén este népes értekezletet tartott, melyben elhatározották, hogy a pinczerek és úleti alkalmazottak testülete addig is, míg az alapszabályok miniszterleg megerősítenének, magát mint „győri pinczer egylet” ideiglenesen megalakultnak jelenti ki. Ezután megválasztották az ideiglenes tisztikar még pedig elnökül lelkes éljénész között *Limbek* Ferencz, alelnökül *Wagner* Samu, pénztárnokul *Celoth* János; s a 6 tagu választmány tagjauil *Posch* Nándor, *Wiedemann* János, *Kmetty* Jenő, *Peter* Károly, *Kuter* Géza, *Leitgeb* József. A választmányból *Posch* Nándor az ideiglenes felügyelő, *Wiedemann* János, az id. ellenőri és *Kmetty* Jenő az id. jegyzői tisztelt bízott meg. Az egylet ilyen megalakulása után kimondatván, hogy a pinczerek testülete végképen kilülni magát a győri vendégfőstök, kávéstök és italmérők egyletéből, az e tekintetben szükséges eljárások megtételével az igazgatóválasztmány bízott meg.

Következett az alapszabálytervezet felolvasása, melyet több lényeges módosítással az egylet elfogadott s az elnökészt s a jegyző megbízott annak megerősítés végett a belügyminiszteriumhoz leendő felterjesztésével.

A gyűlés ünnepélyes jelenetét képezte ez után *Kalma* Istvánunk, a „Hazánk” szerkesztőjének egyhangulag s éljénzéssel történt tiszteletbeli elnökölés választása.

Az ifju egylet ime tehát kilép a nyilvánosság elé szárnyát próbálva, nem hiszszük, hogy akadnának oly vaskalapos üzleti főnökök, akik a korszellemnek szemközt állva, ollót csattogatni merének az ifju egylet szárnyaira, sőt azt hiszszük, minden kávésbán, vendégfőstben és italmérőben van annyi becsületesség, hogy alkalmazott egyéneiknek sorát, boldogulását az új jótékony egyletben elősegíteni kívánják. Lesz alkalmunk közölni azon üzleti főnökök neveit, akik az ifju egylet pártoló tagjai közé belépven, nemes buzgósgal fognak törekedni az egylet felvirágztatására.

— **Szombathelyen** *Zrinyi* József kávév ur, az ottani „gylt” derek elnöke, clada kávéházát *Tivolt* Nép. János előnyosa ismert régi pinczer urnak. *Vasváry* Sándor ur pedig a „Sabaria” szállodában foglalta el főpinczeri állását.

— **Szilöce** C. fiait ügyvári hirdetésére figyelmeztetjük t. olvasóink!

— **A Kolozsvári Közlöny** f. évi június 21-ikén megjelent száma a következőkben emlekszük meg az ottani pinczer egyletől:

Alig van adomány, mely jobban esnek a léleknek, mint a mely ma érkezett. Azok részéről jött, kik más helyen s főleg fővárosunkban a germanizálás súlyos vádjával ítéltetnek meg. Nálunk másképp van. Egyesületünknek nem kell esedéki levélben felszólítani őket, mint Budapesten Gerlóczy Károly polgármester és a „Magyar Iskola-Egylet” elnöke csak a napokban tévé, hogy a haza és nemzet iránti tartozásukat legalább nyelven teljesíteni méltóztassanak; önként, lelkesülten sietnek áldozattal is a nemzet oltára elé, hogy epítai segítsék a nemzeti eszme dicső templomát.

Irtuk volt, hogy ezelőtt 3 évvel a fenti egylet adta — Nagy Gábor polgártársunk kezdeményezésére — az első 20 frtot. Most ezenkívül ismét 100 frtot küldött, mint alapító tagsági díjat, a következő szép és correct levél kíséretében:

Nagyságos elnök ur!

Az „Erdélyrészi Magyar Közművelődési Egyesület” által megindított hazafias mozgalomtól a „Kolozsvári Pinczeregylet” sem akar elmaradni és kész örömmel jelenti ki ez egyesülethez való csatlakozását.

Hogy „Kolozsvári Pinczeregylet”-ünk szíven hordta eme nemzeti intézmény magas szoros célját, tanubizonyítékát adta avval, hogy midőn a közművelődési egyesület még alakuló felben volt, máris magunkévá tettük a nagy jelentőségű ügy lehető pártolását s 1883 január 30-án tartott nyilvános közgyűlésünkön P. Tóth Lajos lelkes adakozási felhívására 20 frttal járultunk a nemzeti intézmény támogatásához.

Ujabbán j. évi jun. 5-én tartott rendki-

vüli közgyűlésünkön a tagok nagy lelkesültsége közt egyhangulag elhatározta egyesületünk, hogy ezenkívül a lapitótággá lenni óhajt.

Midőn az alapítótagsági összeget, azaz 100 forintot ide mellekelve van szerencsénk Nagyságod kezéhez átszolgáltatni, kérjük, kegyeskedjék a „Kolozsvári Pinczeregylet”-et az alapító tagok sorába jegyezni.

Kolozsvár, 1885. évi június 19-én.

A „Kolozsvári Pinczeregylet” nevében, hazafitai tisztelettel

Taufner János,
elnök.

Schleifer Lajos,
egyleti titkár.

Győri ügyek.

A győri vendéglősök, italmérők és kávé-sok társulata 1846. évben alakult, ettől kezdve 1872-ig csak úgy létezett valami Laudgraf és az elhunyt boldogult Opitz által a társulat élén s bizony ha a társulat jelenlegi titkára nem jön, alig volna ma vagyon. Ezóta mindegy a legjobb egyetértés uralkodott s a vagyon is szaporodott, azonban valamint másutt, úgy itt is vannak a kiket az előgedetlenség daemona megszáll s csupa passionális változatosságból szereplési viselkedéskből zavart idéznek elő.

Ugyanis a pinczerek egy része egyesek által vezényeltetve egy önálló pinczer egylet óhajtanak szervezni a társulattól elkülönítve s ezelre a társulat alapítók által lett, de közösen kezelendő kórházi alapítókét szeretnék magukévá tenni, hogy azzal szabadon rendelkezessenek, okul hozván a hűten kezelést.

A felmerült rendellenségnek tehát csak is az képezi alapját, hogy a vagyont nem ka-

parinthatják kezeikhez; tehát korántsem a választmány működése vagy a lelkiismeretlen kezelés, sőt ellenkezőleg hivalkozással a megküldött közgyűlési jegyzőkönyvre, éppen maguk a pinczerek azok akiket hanyagsággal és érdekeik iránti részvéltenséggel lehet vádolni, a mi még jobban kiténik a kórházi illetményeknek pontatlan behatározásából, daczára a társulati választmány által az ezen pontatlanságból eredhető hátrányokra való gyakori figyelmeztetésének.

Hisz éppen a társulat akarja és megteszi mindent, hogy a jelen kornak igényei és más városok példájára az egylet előre haladjon és viruljon, sőt mi több a legutóbbi értekezleten hogy ügyükben könnyebben haladassanak, az eddignél több befolyás biztosítottat a pinczereknek és ha a társulati tagokkal, illetve főnökökkel bizalmas érintkezésbe jönnek cseljüket egész eszenben elérhetik vala; de ezt nem tették — hanem néhány rosszul informált vezérrel szövöttek és a társulatra vonatkozó okori eseményt zászlóra tüze akarnak másokat tévutra vezetni s a már előbb említett régi kezelők neveit elfhallgatva a mostani kezelőket sőt az egész társulattól compromittálják a nyilvánosság előtt, holott közönnyel tartoznak fardhatlan ingyenes munkásságukért, a mennyben őket közelebbi érdekű kórházi alapítóiknek rövid évek alatt szép összezre felszaporodott.

Tehát ez az a nagy hű hó a kórházi alapnak hűten kezeléséről s egyébb a társulat ellen irányzott vádakról, melyek közöltettek, de a melyek nem egyebet üres koholmánytól és visszaélés a társulat jóságával.

Polgárdy Ferencz.

STÖLZLE C. FIAI

es. és kir. szabdalma.

üveg-gyárainak
raktára

BUDAPEST,
Királyutca 50.

Mindennemű

Üvegáru

vendéglők,
kávéházak

számára.

valamint minden háztartási szükségletre.

Képes árjegyzékkel kívánatra ingyen szolgálunk.

Készletek és fényüzési
táblák.
Tábla-üveg.
Szabott gyáriárak

Kávéházi és Redoute

bérlet.

A „Győri Lloyd” részvénytársulat 1885. évi okt. hó 1-ső napjától kezdve három esetleg hat egymásután következő évre bérbé adja: Győrt, a Széchenyi téren most épülő házában lévő (ezelőtt Redoute) legújabb rendszerű légfűtés és ventilis, vízvezeték, légszuszuligatás és ételfelhűzővel ellátott helyiségeit, nevezetesen:

a földszinti kávéház helyiséget

mellék helyiségekkel, az ebben valamint a

Lloyd társulat által birt

első emeleti helyiségekben

(egy díszterem, egy nagy és két kisebb étterem)

gyakorlandó kávéházi és

tánczvigalom tartási joggal,

3 szobából álló lakás, 2 cseléd szoba, 2 konyha, jégverem pincze stb. helyiségekkel együtt.

A bérlet tartozik az évi bérösszegnek egyfél évi részletét készpénzben vagy állampapírokból biztosítékul letenni, és a haszonbért negyed évi részletekben előre fizetni.

Mindazok kik ezen bérletre vállalkozni kívánának, felhivatnak, hogy zárt ajánlataikat 500 frt bántámpénzzel ellátva f. 1885. évi jul. 15-ig a „Győri Lloyd” társulat titkári hivatalához beadják. — A szerződési feltételek a jelzett titkári hivatalban betekinthetők.

Győrt, 1885. jun. hó 11.

„Győri Lloyd részvénytársulat”:
Stumpf Dózsa, titkár Szalaicsy elnök

A torontálmegyei gazdasági kiállításon 1884-ben EZÜST DISZ-OKLEVELET nyert.
 A bécsi 1883. évi nemzetk. győzész. kiállításon EZÜST ERMET nyert.
 A triezti 1882. évi kiállításon BRONZ-ERMET nyert.
 A gráci 1880-ik évi országos kiállításon
 ELISMERÉSI OKLEVELET
 nyert.

A MOHAI ÁGNES FORRÁS

hazánk egyik legszépsavdúsabb

SAVANYÚVIZE

kitűnő szolgálatot tesz főleg az emésztési zavaroknál s a gyomornak az idegrendszer lánthatnain alapuló bántáiban. Általában a víz mindazon köröknél kiváló figyelmet érdemel, melyekben a szervi élet támogatása és az idegrendszer működésének töfokozása kívánatos.

Borral használva kiterjedt kedveltségnek örvend.

Kizárólagos
 főraktár

Édeskuty L.

m. kir. udv. szállítónál,
 Budapest.

Ugyszintén kapható minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Az 1884-ik évi elszállítás

1,500.000

palaczk.

Champagnei ivóknak

ajánlunk

valódi francia

rendszerü

Champagneit

mely az összes kiállításoknál első éremmel, ugymint a **Walesi herceg** királyi fensége által kitüntetett

első magyar

champagnei gyár

Hölle J. M. és fia

Budapest.

VI., Hajós-utca 31.

Minta-tálcák 4 nagy palaczkal berendezve 6 frt utányét mellett küldetnek.

Az orsz. kiállításon pedig poharankénti kiszolgáltatás van a szállodások-, vendéglősök és koresmárosok kiállítási mintaszállodájában.

Király-torrás

lithiontartalmu legtisztább
 alkali savanyú-víz.

STEFANIA-FORRÁS

legtisztább alkali savanyúvíz.

Elsa-forrás

magnézia savanyúvíz.

Königs-Quelle

ein lithionhaltiger reiner
 alkalischer Sauerling.

Stefanie-Quelle

ein reiner alkalischer
 Sauerling.

Else-Quelle

ein magnesia
 Sauerling.

J. Deller's.

Radkersburger Sauerbrunnen

gehören zu den besten Sauerlingen und sind als Heilmittel angezeigt bei **Katarrhen des Magens** u. der **Gedärme**, bei **Appetitlosigkeit**, **Verdaunungsbeschwerden**, bei **Katarrhen der Athmungs** u. **Sexual-Organen**, bei **Hämorrhoiden**, **Leber**, **Milz**, u. **Gallenblasen-Leiden**, **Bleichsucht**, **Wechselheber** u. **nervösen Affectionen**.

Ihres Lithiongehaltes wegen ist die **Königsquelle** ausserdem von ausgezeichneter Wirkung bei **Gicht**, **Rheumatismus**, **Sand** u. **Stein-Erkrankheiten**, **Nieren** u. **Blasenleiden**.

Wegen ihrer vorzüglichen **Appetit erregenden Wirkung** führt die **Elsa-Quelle** im Volksmunde den Namen **Hunger-Quelle**, weil auf den reichlichen Genuss dieses Wassers ein wahres **Hungergefühl** eintritt.

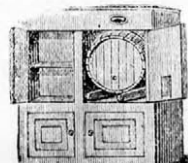
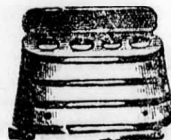
Das Nähere über die Quellen zu Heilzwecken besagt die fachmännisch geschriebene Broschüre, die vom Quelleninhaber **J. Deller zu Radkersburg** in **Steiermark** unentgeltlich u. franco zu beziehen ist.

Mit **Wein** u. **Fruchtsäfte** vermischt, sind die Königs-Quelle u. **Stefanie-Quelle** wegen ihres grossen Gehaltes an **freier Kohlensäure** u. **doppelt Kohlensäuren Natron** (Soda) ausgezeichnete **Tafel** u. **Erfrischungs-Getränke**, sowie vorzügliche **diätetische Getränke**.

Zu beziehen in allen grösseren Mineralwasser Handlungen und den meisten Apotheken, sowie beim Quelleninhaber **J. Deller zu Radkersburg** in **Steiermark**.

Preise äusserst billig.

Haupt-Niederlage: bei
Anton Fromm.
 Budapest, Tabakgasse Nro. 30.

STILLER JOZSEF

hordozható jégsekény-gyára
 Budapest.

Ajánlja elismert legjobb szerkezetű és kitüntetett

hűtő-készülékeit

bor, sör, vaj, nyers hús hűtésére, házi szükségletre ételhűtőket, fagyalt készülékeket és fagyalt-reservoárokat, bormérsi berendezéseket és legújabb szerkezetű habcsapokat. Képes árjegyzékek bérmentve és ingyen.

Megrendelések a raktárba intézendők:
STILLER JOZSEF, Budapest, Kerepesi-ut. 30. sz. a. gyár: Nagy diófa-utca 12. sz.

Szálloda - eladás.

Szentesen **Rambovszky József** szállodája a hozzátartozó szinkörrel szabadkézből eladó s folyó évi október hó 1-én esetleg előbb is átvehető. Ára 12.000 frt. Értekezhetni **Rambovszky József** szállodásnál Szentesen.

Minden a borteleléshez szükségeselt anyagok, és pedig: **Viza-hólyag, bor-zamat** (Weinbouquet), **borderítő-por** (Klärungspulver), úgy **porok a bor savanyúságának megszüntetésére**; továbbá **étesen ártalmatlan borfestékek, glicerin, gelatin, kénlapocskák**, nemkülönbön **parafa-dugók** és palackokra való **ezim-sipkák** (Kapseln), a legjobb minőségben s legdúsabb választékban kaphatók: **Watterich Arnold** ár kereskedésében
Budapest, Dohány-utca 1. szám a.
 — Argyazók és kezelési jegyzék ingyen. —

Alle Bedarfsartikel zur Wein-Manipulation, wie: **Saufenblafe, Weinbouquets, Klärungspulver, unschädliche Weinfarben, Ginfschlag, Gelatine, Stopfeln, Glycerin, Zimkapfeln** etc., in besten Qualitäten billigt bei
ARNOLD WATTERICH Tabakgasse Nr. 1 (Huszár-ház).
 Preiscourante und Manipulation gratis.

Hirdetéseket a lap szomszédjában is közölhetjük. Arcon a kiadó-hivatalt: VII. Klauzál-utca 2. emelet.

A világhírű valódi szegedi rózsa-paprika
 melynek valódisága itt jelzett 981. számmal bejegyzett védjeggyel törvényesen védve van 2, 5, 10-kros hártáypapír-csomagokban, valamint 1/2, 1/4, 1/8 és 1-kilós bádogdobozokban kapható minden nagyobb fűszerüzletben.
 Különösen a t. ez. házasszonyok és **vendéglősök** heves figyelmébe ajánljuk.
 Saját gyári raktár
Ladányi testvérek
Budapest, Váci-körút 63.
 További elárusítók kielégítő kedvezményben részesülnek.
 Vidéki megrendelések pontosan (utánvét mellett) eszközöztetnek.
 Ezen paprika nagyban és kicsinyben kapható.

LAKOS LAJOS
 ajánlja es. kir. kiz. szabadalmazott kifalazás nélküli
takarék-tűzhelyeit
 a betétek meghajlás ellen Készíték szinté
 bordákkal vannak ellátva, újtalalmányu
 asztallal ellátva tűzhelyeket, és a konyháról gőzkihuzóval ellátva **szabályozható takaréktűzhelyeket**, melyeken lehet egy főzőlapon kevesebb égőanyaggal főzni, készit és raktáron tart konyhaberendezéseket uraságok, magánok és **vendéglősök** számára, nemkülönbön asztali, takarékt és toldalékos-tűzhelyeket, falburkolatokat, cserép vagy márványból. Befsteak-tűzhelyeket süto- és pasteta-kemenczék, füstkeletkezes minden konyha- vagy szobafűtésnél elhárítatik.
 Minden általam készített munkáért jótállók.
Budapest, IV. k., Kalap- és Lipótutca sarok 10. szám.
 Különösen korcsmárosoknak és vendéglősöknek szives figyelmök-be igen ajánlható.

Első es. kir. szabadalmazott osztrák-magyar **sajtolt s öntött üveggyártás.**
Schreiber J. és **unokaöcscsei BUDAPEST,**
 IV. Váci utca 18. sz. (félelelet).
Készitünk öntött és sajtolt üvegből seres kancsókat erős fülelkel, vizskávés poharakat, gyümölcs-tartályokat, compotiereket, csemege-tányérokat, cukor- és vajásdobozokat.

A vidéki szálloda- s fürdő-vendéglos irak különös figyelmébe ajánlom hirdetésemjeimet.

ARANY ÉS ZANHOZ
Géczy Ferencz
 első budapesti elő és tisztított baromfi, tojás- és vadas-áru kivitteli csarnoka
Budapest, IV. Duna-utca 10., ajánlja az évadra szép idei fiatal pulykát, kacsát, libát és esiréket, vadból: ázet, vadsertés, vadkacsák és egyéb salsou-vadak, naponta friss választékban üzletben kapható a legolcsóbb árákon. Tojás (friss) átnézett, jótállás mellett. Naponta friss lúdmáj, idei liba-zsir.
 Főraktár Magyarország részére a földi striai s francia lizalt baromfiból, egyimint: poulard s kappanak.
 Vidéki megrendelések utánvételt mellett pontosan eszközöztetnek.

Schweiger György
 vendéglőhelyisége
 IV., Duna- és Lipót-utca sarok
Duna-utca 15. szám
Hova menjünk?
 Menjünk Schweiger bácsi vendéglőjébe!
 Ott van jó bor, bak-sör, kitünő konyha és szép nyári helyiség!
Hát menjünk oda uraim!

Georg Schweiger's
 Gasthaus-Lokalität
Donau u. Leopoldgasse Ecke
 (Donaugasse Nr. 15)
Wohin gehen wir?
 Gehen wir in das Gasthaus des Herrn Schweiger!
Dort ist zu haben guter Wein, frisches Beckbier, exquisite Küche in einer schönen Sommerlokalität!
 Auf! meine Herren, dorthin gehen wir!